

na svoji postelji, obleka ji je bila vsa osmojena. Orožništvo preiskuje ta zločin in se trudi, da bi izsledilo zločinca. — Kakor se javlja iz Ruš, ni prvotni vtis o umoru resničen. Raztelesenje pokojne kočarice je dokazalo, da je starka sama zakrivila smrt ter je vsak zločin izključen. Ko je bila blizu štedilnika, jo je, tako se splošno domneva, napadla slabost ter se ji je vnela obleka. Zadobila je hude opekline po telesu, kar je v zvezi z razširjajočim se dimom povzročilo njeno smrt.

Obešenec v rovu. Od Studenic do Makol je več zapuščenih rovov, kjer so svojčas iskali premog. Tak zapuščen rov se nahaja tudi v Legi pri Makolah. Pretekli teden se je nekaj ljudi podalo v notranjost rova. Pri vходу v rov jim udari v nos čuden smrad. Pri prodiranju v rov opazijo sredi rova s podporne trama visečega obešenca. Truplo je bilo v stanju razpadanja, koža pokrita z gobami in plesnobo. Obešenec je bil najbrž tujec, ki je tukaj iskal zavetja ter si v obupu končal življenje.

Požar v tovarni. Nekaj minut pred eno popoldne se je v predilnici Mauthner v Litiji na Kranjskem zgodila neugoda, ki je pomenjala veliko nevarnost za celo vrsto delavskih življenj. Le takojšnji pomoči se je zahvaliti, da ta nesreča ni zahtevala nobene smrtne žrtve. V odseku, kjer čistijo bombaž in predivo, so bili naloženi 3 vagoni bombaža. Naenkrat se je bombaž vnel, najbrž je odkod kakšna iskrica padla vanj. Delavec Brezovšek je takoj ovohal čuden smrad, njegov tovariš Vigele pa je vzkliknil: »Že gori!« V nekaj trenutkih je bila zaloga bombaža v plamenih. Delavci so planili v oddelek, da bi rešili vsaj dragocene stroje, toda strupeni plini, ki so se razvijali, so jih vrgli nazaj. Pred oddelkom je več moških obležalo nezavestnih. Na pomoč jim je priskočil zdravnik dr. Orel. Z umetnim dihanjem se je posrečilo obuditi nekaj moških, pri šestih pa je bilo brezuspešno: odpeljali so jih v ljubljansko bolnico. Deset delavcev pa je ostalo v do-

mači oskrbi. Požar je uničil vse 3 vagonce preje in bombaža, obvarovano pa je poslopje. Škode je okoli pol milijona dinarjev.

Požar je v petek, 17. marca, izbruhnil na Rakitni na Kranjskem ter uničil naselje Boršt. Začelo je goret pod nekim kozolcem, kjer so zažgali otroci v svoji neprevidnosti. Ogenj se je razširil z izredno naglico. Prihiteli so sicer gasilci, pa niso mogli veliko pomagati, ker je razdivjani element kar besnel. Pogorelo je 11 gospodarskih poslopij in 4 hiše. Uničena je krma za živino, veliko hrane za ljudi in pohištva in obleke.

Stolni župnik v Gorici aretiran. Sredi preteklega tedna je bil v Gorici aretiran monsignor Valentinčič, in sicer pod pretvezo, da je prodal neko starinsko podobo. Prodajal jo je kajpada na račun stolnice, ker je njena last. Očita se mu, da je to storil brez dovoljenja nadzorstvene oblasti, ki nadzirajo umetnine trajne vrednosti. Pravi namen aretacije pa je, da bi slovenskega duhovnika odstranili z župnijskega mesta.

Romanje na Trsat. Na mnoga vprašanja, če bo tudi letos običajno romanje na Trsat, sporoča romarski odbor, da bo letos romanje zopet o Binkoštih, kakor prva leta, toda le, če se priglasijo zadosti udeležencev. Binkoštno soboto bo vozil poseben romarski vlak na Sušak (Trsat) in v nedeljo zopet nazaj. Izkaznice za polovično voznino z vlakom in brezplačno vožnjo z ladjo po morju na otok Krk bodo po 40 Din. Da bo mogoče vse pravočasno urediti, naj se vsakdo, ki se namerava romanja udeležiti, čimprej prijavi na naslednji naslov: Romarski odbor pri »Sv. vojski«, Ljubljana, Dunajska cesta 17.

Objava. Leseni most čez Dravo na Borlu se prične popravljati z dnem 3. aprila t. l. ter bo trajalo popravilo najmanj dva meseca in bo most zaprt za težji promet. Z lahkimi kmečkimi vozili se bo še smelo voziti po navodilih voditelja popravil. Opozarja se na to

vse kmečke voznike iz bližnje okolice, da nemudoma opravijo še pred začetkom popravil vse svoje vožnje preko mosta. Vozniki s težkimi tovori in avtomobilisti se izognejo mostu na ta način, da vozijo po državni cesti na Ormož in tam preko mosta v smeri na Varaždin ali obratno, in oni vozniki, ki hočejo voziti na Višnico ali obratno, naj vozijo po banovinski cesti Barbara — Leskovec — Ptuj.

X. redna glavna skupščina Združenja trgovcev za srece Celje, Gornji Grad in Šmarje pri Jelšah v Celju. Uprava združenja sklicuje po določitih § 372 obrtnega zakona in § 13 pravil X. redno glavno skupščino za četrtek dne 30. t. m., s pričetkom ob 8. uri v mali dvorani Narodnega doma v Celju. Na dnevnem redu so razprave o poslovnem poročilu funkcionarjev, o proračunu za leto 1933 in določitvi prispevkov ter o samostojnih predlogih članov in slučajnostih. Samostojni predlogi poedinih članov morajo biti predloženi upravi vsaj tri dni pred zborovanjem, to je do 26. marca do 18. ure.

Kako je bilo v Džeholu.

Pred leti namreč. Kako je sedaj, ko so Japonci zavzeli to pokrajino ter jo opustošili, si lahko mislimo. Kako pa je bilo pred leti, desetletji in stoletji, o tem nam poroča zgodovina. Sredi 18. stoletja so si tamkaj zgradili kitajski cesarji svojo poletno rezidenco, kakor to omenjamo v uvodnem članku. Ta rezidenca je bila lepša in sijajnejša kakor Versailles (Verzaj) in Fontainebleau (Fontenbleu) na Francoskem, Potsdam na Nemškem in Schönbrunn pri Dunaju. Kot v pravljici je bilo vse. Ko je začelo vroče poletje, se je pomikala nepregledna vrsta nosilnic, vozov in jezdecov iz Pekinga proti Džeholu. Tamkaj so bili parki z jezeri in otočiči v njih, krasni gradovi in templji, polni umetnin. Tam so čakale igre, zabave, plesi, pa tudi gorje. Tam je bila tajna

Metle delata. Saj ju menda poznate? Ta dvojica je torej sedela pred hišo in pridno delala. Naenkrat pogleda stari metlar po vaški cesti gori in pravi tesnobno:

»Žena, žena, hitro v posteljo, Ema prihaja!«
Ne bi si bil mislil, mi je pripovedoval znanec, da more stara ženska tako urno teči. Kakor podlasica je izginila v hišo. — Ko je prišla moja hči bliže in sočutno vprašala čez plot, kako je kaj ženi, je metlar začel tožiti:

»Oh, gospodična, zelo hudo ji je, vsak dan je je manj. Kar geniti se ne more več. Hoditi že dolgo ne more, kaj šele, da bi kaj delala. Privzdigovati jo moram v postelji. Ne bo dolgo, pa bo skopnela.«

In je zajokal. Ema je tolažila ubogega moža, kolikor je mogla. Nato pa je šla s svojo kočarico v hišo. Žena je napol mrtva ležala v postelji in s tihim, žalostnim glasom jadikovala. Ema je porazložila iz kočarice na mizo: zdravila za vtiranje, maže, čaj, obveze. Bolnica je s kislim obrazom gledala vse te reči. Šele ko je prišel na dan kos slanine, nato maslo, mast, je-

terna klobasa, se ji je razsvetlil obraz in začela je hvaliti svojega dobrega angela. Kako pa se je prestrašila, ko se ji je Ema ponudila, da ji postelje posteljo. Stara kljuka je vendar ležala v postelji napravljena, v nogavicah in v čevljih zakopana pod odejo.

»Ne, ne,« se je boječe branila, »le nikari, gospodična, umorilo bi me. Ob petkih si nikoli ne dam prestlati. Ob petkih delam pokoro!« In ni pustila do sebe. Znanec je naskrivaj opazoval vse to skozi majhno okence. Ko je bila Ema odšla, je ostal še skrit za hišo. Tedaj je videl, kako se je pritihotopil metlar k oknu in rekel:

»Vstani, žena, ona iz graščine je odšla.«

Nenadoma pa ga je pograbila velika jeza.

»Glej, pa ti sedi pri mizi in žre jeterno klobaso! In meni bo pustila samo čaj in maže! Le počakaj! —« Odvihral je od okna, prišel nazaj z novo metlo, nato pa je bilo slišati v hiši trdo pometanje. — Da, dragi Karel, tudi dobrodelnost ima čudne in smešne strani.«

Zopet je zadonel zunaj Emin glas.

»Pridi, Ema, obisk imamo.«

Pemetonl kupec.

Mož pravi kupcu, pri katerem je kupil nekaj blaga: »Vi pa vendar preveč zahtevate za to blago; meni bi vendar smeli bolj poceni dati kakor komu drugemu, ker sem že star hišni prijatelj.«

Kupec mu odgovori: »Ravno zaradi tega vam ne smem bolj poceni dati. Mi moramo pri svojih prijateljih dobička iskati, ker naši nasprotniki in neprijatelji ne kupujejo pri nas; rajši gredo drugam.«

Pametni častnik.

Sedemletnega princa so vsi, ki so ga poznali, zaradi čeznaravnega razuma občudova-

sobica pri »vratih makove cvetke«, kjer je najvišji eunuh (oškopljenec) na najvišje povelje zadavil mnogokatero dvorsko damo.

Ustanovitelj te poletne rezidence je cesar Kanghsi, ki izjavlja v ustanovitveni listini: »Chin-dinastija je zgradila Veliki zid. Naši dinastiji pa se je posrečilo, da je pridobila Mongole za to, da branijo našo severno mejo. Tvorijo pa tako mejo, da jo je težje podreti nego zid.« »Džehol«, tako nadaljuje cesar v tej listini, »je oddaljen od nebeške prestolnice (Pekinga) samo dva dni. Ako sem si izbral ta prostor, ne oviram s tem izvrševanja svojih dolžnosti. Ako hodim, da uživam razgled, ali pa počivam, vedno mislim na žetev. Ne po dnevu ne po noči ne pozabim nauka velikih učencikov in zgodovine. Molim, da bi košare bile polne, ter se radujem dobre žetve, ako nebo o pravem času blagoslovi zemljo z dežjem. Tako preživljam svoje dneve v poletni palači v Džeholu. Ne smemo pozabiti, da vse, kar ima cesar, prihaja od ljudstva. Nespametno je tisti, ki ne ljubi ljudstva. Zato sem zapisal te vrste, da so mi dan in noč pred očmi ter da vedno ostajem odkrit in spoštljiv.«

Ta cesar je bil mogočen vladar, kojega vpliv je segal do Rusije. Tudi pod cesarjem Chienlungom je še obdajal

sijaj prestol kitajskih cesarjev. Toda pod njim je začelo propadanje države. Iz njegove mladosti poroča zgodovina ta-le ljubezenski slučaj: Kot princ se je zaljubil v lepo dvorno damo z imenom Ma-Chia. Cesarica-mati pa je to ljubezen končala s tem, da je ukazala, da se mora Ma-Chia ob »vratih makove cvetke« v Džeholu zadaviti. Princ se je vdal volji matere. Ko pa je dekle umiralo, je pohitel k nji, se vgriznil v prst ter pustil kapljo krvi pasti na vrat dekletov in hkratu rekel: »V tem življenju ti ne morem pomagati, toda pridil k meni v drugem življenju, spoznal te bom na lisi na vratu.« Ko je Chienlung postal cesar, je nekoč postal pozoren na nekega človeka, ki je nosil nosila. Dozdelo se mu je, da je sličen Ma-Chiji. Odstranil mu je obleko z vratu, našel rdečo liso ter vzkliknil: »Ma-Chia se je vrnila!« Od tega časa je postal ta nosač z imenom Hoshen njegov ljubljenec. Napravil ga je za kanclerja. Pa je bil nevreden in hudoben človek, ki je veliko škodoval cesarju in državi. Zato mu je naslednji cesar Hoshenu poslal zlato vrstico = opomin, da se mora — sam usmrtiti, kar je tudi storil. V tej dobi pa je začelo cesarstvo propadati vsled slabega gospodarstva in korupcije. Končno je popolnoma propadlo. Z njim pa je tudi propadel Džehol.

nas jasno uči, kako daleč sega zločinska agitacija brezbožnih elementov.

Kljub temu, pravi papež, je bil do nedavnega časa glas papeža edini, ki je opozarjal na to veliko nevarnost, ki ogroža vso krščansko kulturo, in je papež bil edini, ki je opozarjal na edino sredstvo, po katerem je mogoče to nevarnost odvrniti. Ta sredstva so nauki neskončni vrednosti duše, o dostojanstvu vsake človeške osebe in o izvoru človeka iz Boga ter o njegovem večnem namenu. Ti nauki pa se morajo dejansko izvajati v človeški družbi po pravici in ljubezni, ki mora vezati ljudi med seboj. In baš zato, ker katoliška Cerkev te nauke nespremenjeno uči in veli izvajati, zato sovražniki reda in civilnega občestva svoje napade usmerjajo v prvi vrsti proti katoliški veri in Cerkvi, čeprav pravijo, da so nasprotniki vsake vere in cerkve sploh. Zato katoliško Cerkev obrekujejo, potvarjajo njene nauke in njeno zgodovino, neti in vprizarjajo pravo preganjanje proti njej, in se, kjer ne morejo izdajati zakonov, ki so proti pravici, zatekajo, kakor vidimo v gori omenjenih deželah, h golemu nasilju. Spričo tega — nadaljuje papež — ne bomo nehali dvigati svojega glasu za resnico, pravico in človekoljubje, kakor tudi za obrambo pravic človeške vesti in zato tudi ne bomo nehali opozarjati narodov in držav, naj, poučeni po tolikih zgledih prošlosti in sedanosti, pomislijo, kakšno ogromno škodo trpi družba povsod, kjer se vrši odkrit ali zakrit boj proti Cerkvi in kjer se ovira ali onemogočuje njeno posvečujoče versko in nraštveno delo, posebno med mladim rodom.

Pasjon v Ptuju. Na praznik sv. Jožefa, dne 19. marca, ob treh popoldne, je pripravilo v mestnem gledališču v Ptuju Pasjon ali Trpljenje in smrt Jezusa Kristusa, versko dramo v 11 slikah. Sodelovalo je 70 ljudi. — Druge vprizoritve bodo: 25. marca, 26. marca, 2. aprila in 4. aprila (ob 8. uri zvečer) in 9. aprila. Vljudno vabljeni iz mesta in iz bližnje in daljne okolice!

DRUŠTVENE VESTI

Cerkev naj neovirano dela med mladim rodom.

Zahteva sv. Očeta.

V ponedeljek, 13. marca, se je vršil v Vatikanu takozvani tajni konzistorij, ki so se ga poleg papeža udeležili kardinali. Ob tej priliki je imel papež Pij XI. nagovor, v katerem je omenjal politično in moralno krizo sveta, obsodil

pretirane in krivične nacionalistične pokrete, ki nasprotujejo bratstvu ljudi in narodov, ter se z velikim obžalovanjem izrazil o gospodarski krizi, od katere trpijo najbolj revni sloji. So pa ljudje, tako nadaljuje sv. Oče, ki vlečejo iz žalostnega položaja sveta največji dobiček, in to so sovražniki vsakega političnega, socialnega in verskega reda, katerih program je borba proti človeški družbi in proti veri pa naravnost proti Bogu samemu. To, kar se je zgodilo in se godi naprej v ogromni in nesrečni Rusiji, v Mehiki in v Španiji, to se razširja sedaj tudi med velikimi in malimi državami osrednje Evrope in

li. Ko je bil nekdanj s starim častnikom v družbi in se je o princu govorilo, je rekel častnik, da, če so otroci že v mladih letih tako razumni, so potem, ko dorastejo, navadno skoro brez pameti. Ko je to princ slišal, je rekel: »Gospod častnik, vi ste bili gotovo v mladosti zelo pametni, ker ste sedaj v starosti tako — brezumni.«

Abraham je v nevarnosti.

Nekemu možu je njegova huda žena umrla. Prijatelj ga tolaži, rekoča: »Le potolažen bodi, tvoja Liza sedi v Abrahamovem naročju.«

Ko sta se mlada dva zagledala, sta zardela. »Oh — gospod Colnar! To je — to je lepo!«

Nato sta si segla v roke.

»Dober dan, gospodična!«

Graččak ju je ves začuden gledal.

»No, — kaj pa naj to pomeni? Gospodična in gospod Colnar! Takih besedi ne maram slišati! Z imeni se mi bosta nagovarjala in tikala se bosta! Vaška otroka sta — kmetska otroka! Kmetskimi se ne spodobi takšno govorčenje, posebno še, če so si znanci iz otroških let. Karel, saj ste pisali Emi skoraj vsak tretji dan razglednico, kakšne neumnosti pa uganjate sedaj?«

Karel se je še bolj zmešal. Jeciljal je:

»Mesto, kjer sem sedaj hodil v gimnazijo, je res lepo — seveda so tudi zelo lepe razglednice naprodaj, pa sem —«

»No, pa ste ji pisali razglednice!« —

Tedaj je prišla služkinja in naznanila, da čaka zunaj finančni uradnik iz mesta, ki želi govoriti z gospodom graščakom. Ta novica je graščaka razkačila.

»Temu že pokažem, temu suknežu iz me-

sta! Moj Bog, sedaj bodo začeli prihajati ti krvolesi še na dom!« —

Karel se je hotel posloviti, toda graščak ni dovolil.

»V park pojdi; takoj bom za vama. Če se mi takoj ne pobere iz hiše, naščujem psa nanj!« In sopihajoč od jeze je trdo odšel iz sobe.

»Ali naj res greva v park?«

»Oče je tako naročil,« je rekel Karel.

Šla sta počasi po parku med grmovji in mimo zelenih tratin. Bila je pomlad. Iz zemlje je prihajal tisti težki vonj, ki stori človeka vrto-glavega. Ščinkavci so peli po vejah. Mladima je bilo srce polno sladke tesnobe; toda nobeden ni izpregovoril. Prišla sta mimo tratine, kjer je na gosto rastla penuša.

»To ni lepo videti,« je rekla Ema. Res se je zdelo, kakor da bi bilo vse naokrog poplujvano. Karel je z vnemo dejal:

»Ne, ne, to ni nič grdega, tu domuje le sli-narica.«

In začel je poučevati svojo spremljevalko, da biva v peni gosonica, ki se zabublja. Navrtala